

V Bruselu dne 4.11.2019
COM(2019) 562 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění nařízení (ES) č. 428/2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, včetně zprávy o výkonu pravomoci přijímat akty v přenesené pravomoci svěřené Komisi podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 599/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 428/2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění nařízení (ES) č. 428/2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, včetně zprávy o výkonu pravomoci přijímat akty v přenesené pravomoci svěřené Komisi podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 599/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 428/2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití

1. ÚVOD

Ustanovení čl. 23 odst. 3 nařízení (ES) č. 428/2009 (dále jen „nařízení“) vyžaduje, aby Komise Evropskému parlamentu každoročně předkládala zprávu o „činnosti, šetřeních a konzultacích Koordinační skupiny pro dvojí užití“ (DUCG). Ustanovení čl. 25 odst. 2 nařízení (ES) č. 428/2009 dále vyžaduje, aby Komise každé tři roky předkládala Evropskému parlamentu a Radě „souhrnnou zprávu o jeho uplatňování a o hodnocení jeho dopadu“. Ustanovení čl. 25 odst. 3 stanoví, že zvláštní oddíly zprávy pojednávají o činnosti Koordinační skupiny pro dvojí užití (DUCG), zavádění bezpečného a zašifrovaného systému výměny informací mezi členskými státy a Komisí, jakož i o uplatňování čl. 15 odst. 1 a 2 týkajících se aktualizace kontrolních seznamů a článku 24 o vnitrostátních sankcích za porušení nařízení. Na základě toho začala Komise v roce 2013 vydávat výroční zprávy o kontrole vývozu a ve svém sdělení z roku 2014 nazvaném „Přezkum politiky v oblasti kontrol vývozu“¹ uznala, že zveřejňování zpráv a informací o kontrolách, které nemají citlivou povahu, představuje rozhodné kroky k větší transparentnosti, k podpoře dodržování předpisů ze strany hospodářských subjektů a zvýšení jejich schopnosti provádět kontroly.

Za účelem zajištění pravidelných a včasných aktualizací společného seznamu zboží dvojího užití v souladu se závazky a povinnostmi členských států v rámci mezinárodních režimů pro kontrolu vývozu rovněž nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 599/2014 a Rady² ze dne 16. dubna 2014, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 428/2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, převodu, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, přeneslo na Komisi pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), pokud jde o změny přílohy I nařízení (ES) č. 428/2009 v rámci působnosti článku 15 uvedeného nařízení. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci byla svěřena Komisi na dobu pěti let a článek 23a stanoví, že „Komise vypracuje zprávu o přenesené pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto pětiletého období“.

Tato zpráva, vypracovaná Komisí na základě přispění členských států³ v DUCG, poskytuje informace o provádění nařízení v roce 2018 a obsahuje souhrnné údaje o kontrole vývozu za rok 2017.

¹ COM(2014) 244 final ze dne 24.4.2014.

² Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 79.

³ O obchodu se zbožím dvojího užití veřejně informují i některé příslušné orgány členských států.

2. VÝVOJ RÁMCE POLITIKY A REGULAČNÍHO RÁMCE

2.1 Přezkum politiky kontroly vývozu

Legislativní postup modernizace kontrol vývozu EU, který byl zahájen v roce 2016, když Evropský parlament a Rada přezkoumaly návrh Komise⁴, pokračoval v roce 2018 přijetím zprávy a postoje Evropského parlamentu dne 17. ledna 2018. Postoj Parlamentu zahrnuje 101 pozměňovacích návrhů, které prokazují jeho širokou podporu, pokud jde o harmonizovanější a účinnější kontroly, o přizpůsobení systému EU pro kontrolu vývozu novým hrozbám spojeným s technologiemi kybernetického dohledu a s ohledem na lidská práva jako součást celkového úsilí o odpovědnější obchod založený na hodnotách a „Evropu, která chrání“. Rada v průběhu roku 2018 tento návrh nadále přezkoumávala.

Komise pak v průběhu roku 2018 provedla cílené konzultace a komunikovala s klíčovými zúčastněnými subjekty dotčeného odvětví a občanské společnosti. Kvůli výměně názorů se zúčastněnými subjekty z dotčeného odvětví a občanské společnosti se potom dne 13. prosince 2018 konalo Fórum pro kontrolu vývozu, pořádané společně s rakouským předsednictvím Rady EU⁵.

2.2 Změny nařízení (ES) č. 428/2009

Ustanovení čl. 25 odst. 3 písm. c) a d) vyžadují, aby Komise podávala zprávy o uplatňování čl. 15 odst. 1 a 2, pokud jde o aktualizaci příloh I a IV uvedeného nařízení. Příloha I uvedeného nařízení byla v průběhu vykazovaného období změněna jednou. Nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/1922 ze dne 10. října 2018⁶ byl aktualizován kontrolní seznam EU v příloze I a bylo do něj začleněno přes 200 změn dohodnutých v mnohostranných režimech pro kontrolu vývozu v roce 2017 (které vyplývaly většinou ze změn dohodnutých na plenárním zasedání Wassenaarského ujednání z roku 2017, z nichž řada byla pouze redakční). V souladu se změnami v příloze I byly aktualizovány také přílohy II a IV nařízení.

Kontrolní seznam EU na rok 2018 zavedl nové kontroly elektrooptických modulátorů (3A001i), substrátových polotovarů pro masky pro výrobu polovodičů (3B001j) a vyhodnocovací integrované obvody (ROIC) pro ohnisková pole (FPA) (6A002f). Na druhé straně ruší kontrolu robotů schopných zpracovat trojrozměrný obraz (2B007a), technologie pro jednotky číslíkového řízení (2E003b) a zařízení pro generování strojních obráběcích instrukcí (2E003d) a nově zavádí neuplatňování kontroly „aktualizovaného“ intruzivního softwaru (4D004), technologie pro „zveřejňování informací o zranitelnostech“ a „reakce na kybernetické incidenty“ (4E001), jakož i rychloběžných filmových záznamových a mechanických kamer (6A003a). Kontrolní seznam EU na rok 2018 rovněž zavádí změny kontrol zařízení pro měření a kontrolu (2B006), lodních motorů s plynovými turbínami (9A002) a pozemních řídicích zařízení kosmických lodí (9A004), jakož i strojů pro kontinuální tváření (2B109) pro výrobu střel, systémů družicové navigace (7A105), které zahrnují regionální i globální systémy, a tryskových a proudových motorů s turbodmychadlem (9A101).

⁴ Návrh nařízení Komise COM(2016) 616 je k dispozici na internetové adrese <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1476175365847&uri=CELEX:52016PC0616>

⁵ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/december/tradoc_157562.pdf

⁶ Úř. věst. L 319, 14.12.2018, s. 1.

Byla zveřejněna „Souhrnná poznámka ke změně“, která poskytuje přehled o všech technických změnách kontrolního seznamu zboží dvojího užití EU na rok 2018⁷. Aktualizovaný a konsolidovaný kontrolní seznam EU začal platit dne 15. prosince 2018, což umožňuje EU dostát svým mezinárodním závazkům v souvislosti s kontrolami vývozu a pomůže vývozcům z EU tam, kde byly kontrolní parametry zmírněny.

Komise rovněž dne 19. prosince 2018 přijala návrh⁸ na změnu nařízení jako součást balíčku opatření v rámci „plánu alternativních opatření pro brexit bez dohody“ pro některá odvětví s ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie. Tento návrh přidává Spojené království na seznam míst určení, na něž se vztahuje všeobecné vývozní povolení č. EU001, aby se předešlo nepřiměřenému narušení obchodu a zamezilo se zbytečné administrativní zátěži při vývozu zboží dvojího užití z EU do Spojeného království a zároveň se zachovala bezpečnost EU a mezinárodní bezpečnost.

2.3 Vnitrostátní prováděcí opatření

Nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech, ale stanoví, že členské státy přijmou určitá opatření k provedení některých ustanovení ve svém vnitrostátním právu a že by informace o těchto opatřeních měly být zveřejněny v Úředním věstníku Evropské unie. Informační poznámka ze dne 20. srpna 2016⁹ poskytuje přehled opatření přijatých členskými státy, mimo jiné ohledně rozšíření kontrol zprostředkování a tranzitu, rozšíření kontrol na zboží, jež není uvedeno na seznamu, z důvodů veřejné bezpečnosti a ochrany lidských práv, zavedení národních všeobecných vývozních povolení, uplatňování kontrol přepravy uvnitř EU na zboží, jež není uvedeno na seznamu, jakož i informace týkající se příslušných orgánů. V roce 2018 členské státy rovněž informovaly o nových opatřeních: Itálie přijala legislativní nařízení č. 221 ze dne 15. prosince 2017, kterým se aktualizují vnitrostátní předpisy podle nařízení (ES) č. 428/2009, a Lucembursko přijalo dne 27. června 2018 zákon o kontrole vývozu. Je rovněž nutno uvést, že Nizozemsko přijalo dne 23. října 2018 prováděcí pokyny ohledně vývozu cloudů.

Článek 24 nařízení stanoví, že „každý členský stát přijme příslušná opatření k zajištění řádného provádění všech ustanovení tohoto nařízení. Zejména stanoví sankce za porušení ustanovení tohoto nařízení nebo ustanovení, která byla přijata k jeho provedení. Sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující“. Ustanovení čl. 25 odst. 3 písm. e) vyžaduje, aby zpráva Komise obsahovala zvláštní oddíl pojednávající o „opatřeních, která členské státy přijaly podle článku 24 a oznámily Komisi podle odstavce 1 tohoto článku“. Příloha této zprávy obsahuje seznam takových opatření, která byla oznámena Komisi.

3. ČINNOST KOORDINAČNÍ SKUPINY PRO DVOJÍ UŽITÍ

Ustanovení čl. 23 odst. 3 nařízení ukládá Komisi povinnost každoročně předkládat Evropskému parlamentu zprávu o činnosti, šetřeních a konzultacích Koordinační skupiny pro dvojí užití (DUCG), v níž se scházejí odborníci z Komise a členských států, aby zkoumali

⁷ Souhrnná poznámka je k dispozici na internetové adrese: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/december/tradoc_157585.pdf

⁸ Úř. věst. L 85 I, 27.3.2019, s. 20. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/496 bylo přijato dne 25. března 2019 (Úř. věst. L 85 I, 27.3.2019).

⁹ Úř. věst. C 304, 20.8.2016, s. 3.

jakoukoli otázku týkající se uplatňování kontrol vývozu za účelem zvýšení jejich jednotnosti a účinnosti v celé EU. Ustanovení čl. 25 odst. 3 písm. a) dále doplňuje, že „zvláštní oddíly zprávy pojednávají o Koordinační skupině pro dvojí užití a její činnosti“.

V průběhu vykazovaného období uspořádala DUCG sedm setkání, čímž poskytla platformu pro konzultace k řadě aktuálních otázek týkajících se provádění nařízení. Odborníci ze skupiny DUCG se rovněž zúčastnili technického semináře při přípravě na vystoupení Spojeného království z Evropské unie.

3.1 Konzultace týkající se problémů s prováděním – obecná výměna informací

Skupina DUCG provedla *obecné výměny informací o otázkách kontroly vývozu*, mimo jiné na podporu modernizace kontrol vývozu EU. Skupina DUCG přezkoumala *provádění („univerzálních“) kontrol konečného použití* s cílem identifikovat „společné prvky“ ve vnitrostátních přístupech a provedla průzkum *vnitrostátních postupů s ohledem na platnost licencí*, který prokázal odchylky vnitrostátních postupů v této oblasti.

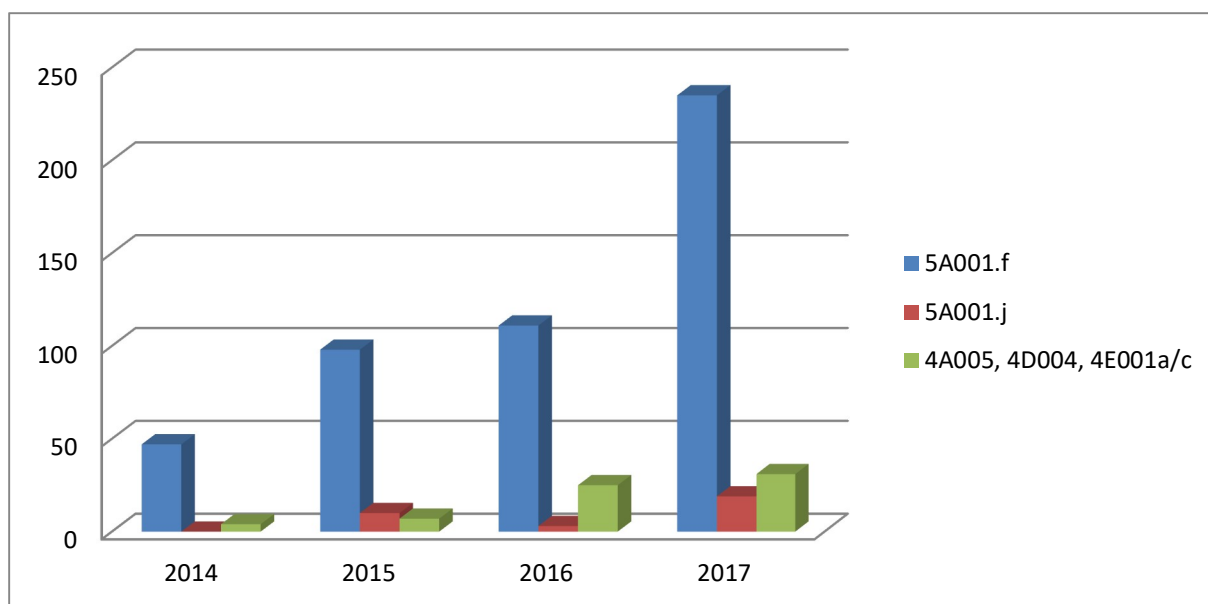
DUCG projednala stanovisko předložené Ligou evropských výzkumných univerzit (LERU, sdružení 23 předních vysokých škol v Evropě zaměřených na výzkum, <https://tinyurl.com/LERU-Dual-Use>), které nastiňuje hlavní obavy akademické obce ohledně provádění uvedeného nařízení, a projednala rovněž možnosti vypracování pokynů na podporu konzistentního a účinného používání kontrol v oblasti výzkumu dvojího užití.

DUCG si vyměnila informace o *vnitrostátních prováděcích opatřeních* a zahájila přípravy na aktualizaci příslušné informační poznámky na základě oznámení o vnitrostátních opatřeních ze strany Itálie a Lucemburska.

DUCG prozkoumala také metodiku a přístup, pokud jde o výměnu údajů, a uskutečnila *sběr údajů o udělování licencí* týkající se údajů z roku 2017, aby zlepšila výměnu informací mezi členskými státy a zvýšila veřejnou transparentnost ohledně kontrol vývozu zboží dvojího užití v EU (při přípravě této výroční zprávy o kontrole vývozu byly použity souhrnné údaje EU za rok 2017).

S přihlédnutím k diskusi o kontrole zboží kybernetického dohledu provedla DUCG v roce 2017 *výměnu informací o provádění kontrol technologií kybernetického dohledu*. Údaje ukazují rostoucí, ale omezený počet licencí (285 licencí v roce 2017). Ve stejném období bylo ve věci zboží kybernetického dohledu vydáno 34 zamítavých rozhodnutí¹⁰.

¹⁰ V roce 2017 bylo vydáno 20 zamítnutí v souvislosti s odposlechovým nebo rušícím zařízením pro mobilní komunikace, 1 zamítnutí v souvislosti se systémy a zařízeními pro sledování komunikace přes síť prostřednictvím internetového protokolu (IP) a 13 v souvislosti s intruzivním softwarem.

DUCG dohlížela na činnost „expertní skupiny pro sledovací technologie“ (STEG). STEG v roce 2018 uspořádala jedno zasedání a sledovala relevantní technologický a politický vývoj, prozkoumala tendence v udělování licencí a zamítání žádostí a poskytla své odborné znalosti na podporu legislativního procesu pro modernizaci kontrol vývozu EU a v souvislosti s technickými jednáními v rámci wassenaarského mnohostranného režimu kontroly vývozu.

3.2 Technická výměna informací – otázky provádění

- ***Podpora pro přípravu aktualizací kontrolního seznamu EU***

DUCG byla konzultována a podpořila přípravu nařízení Komise v přenesené pravomoci, kterým se aktualizuje kontrolní seznam EU v příloze I nařízení (ES) č. 428/2009. Národní odborníci, jakož i pozorovatelé z Evropského parlamentu se dne 17. května 2018 zúčastnili zvláštního zasedání DUCG a přednesli příspěvky s důrazem na nejdůležitější změny kontrolního seznamu. Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/1922 bylo přijato dne 10. října 2018 a zveřejněno dne 14. prosince 2018¹¹.

- ***Technická výměna informací o specifických otázkách provádění***

Virtuální pracovní skupina pro nukleární kontroly, které předsedalo Švédsko, provedla *technické posouzení parametrů kontroly pro konkrétní jaderné položky* a DUCG podpořila její návrh na zařazení poznámky k jadernému softwaru na seznam zboží dvojího užití EU v roce 2018. DUCG také podpořila pokračování diskusí o konkrétních kontrolních parametrech, např. pro 0A001 (jaderné reaktory) a 0B001 (provozní celky pro separaci izotopů přírodního uranu, ochuzeného uranu nebo zvláštních štěpných materiálů atd.) ve snaze harmonizovat výklad těchto kontrol.

DUCG rovněž podpořila vytvoření skupiny technických odborníků pro kontrolu prekurzorových solí pro chemické zbraně a podpořila technickou přípravu postoje EU k této otázce v příslušném mnohostranném režimu pro kontrolu vývozu.

DUCG uspořádala dne 12. října 2018 společné setkání odborníků na cla a licence za účelem technického prozkoumání některých ustanovení týkajících se cel, např. pokud jde o definici

¹¹Úř. věst. L 319, 14.12.2018, s. 1.

údajů o vývozci, příjemci a konečném uživateli uvedených ve vývozních a celních prohlášeních pro vývoz zboží dvojího užití a úlohu srovnávací tabulky při výběru rizik dvojího užití celními orgány.

3.3 Zásady EU týkající se kontrol vývozu zboží dvojího užití

DUCG zřídila „skupinu technických odborníků (TEG), která má vypracovat pokyny pro interní programy dodržování předpisů (ICP)“. Skupina TEG-ICP uspořádala čtyři schůze – 29. ledna, 1. března, 7. května a 30. listopadu – a v září až listopadu 2018 provedla fázi veřejné konzultace k návrhu pokynů pro interní programy dodržování předpisů. Obdržela celkem 169 odpovědí od průmyslových sdružení a vývozců z 23 členských států EU. Odborníci ze skupiny technických odborníků přezkoumali připomínky odvětví a návrh pokynů předložili zúčastněným stranám v rámci Fóra pro kontrolu vývozu dne 13. prosince 2018. Očekává se, že tyto pokyny budou přijaty v průběhu roku 2019.

3.4 Elektronická výměna informací mezi příslušnými orgány

Ustanovení čl. 25 odst. 3 písm. b) vyžaduje, aby Komise podávala zprávy o „uplatňování čl. 19 odst. 4“ a aby informovala o „fázi, již bylo dosaženo při vytváření bezpečného a zašifrovaného systému výměny informací mezi členskými státy a Komisí“. Komise s podporou DUCG i nadále pokračovala v rozvoji elektronického systému informací o zboží dvojího užití (DUeS), bezpečného a zašifrovaného elektronického systému, který Komise poskytuje v zájmu lepší výměny informací mezi orgány pro kontrolu vývozu a Komisí. V průběhu roku 2018 se DUCG dohodla na konkrétních vylepšeních DUeS a vyvinula funkce podporující *oznámení o zamítnutí podle čl. 13 odst. 5 nařízení (ES) č. 428/2009 a dvoustranné konzultace mezi příslušnými orgány podle článku 11 a čl. 13 odst. 5 uvedeného nařízení*. Byly provedeny i další drobné aktualizace systému DUeS, například v prosinci 2018 byl aktualizován seznam položek v systému DUeS tak, aby odrážel *aktualizaci kontrolního seznamu EU z roku 2018* podle nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/1922.

Skupina DUCG rovněž i nadále podporovala vývoj „elektronické platformy pro udělování licencí“, kterou mají dobrovolně používat příslušné orgány prostřednictvím specializované skupiny technických odborníků. V návaznosti na studii proveditelnosti z roku 2017 se skupina technických odborníků na elektronický systém udělování licencí setkala dvakrát – 14. března a 13. září 2018 – a poskytovala průběžnou podporu „pilotnímu projektu eLicensing“. Na konci roku 2018 byl připraven k testování příslušnými orgány „prototyp Front Office“, přičemž „prototyp Back Office“ byl dosud ve vývoji. K tomuto pilotnímu projektu se připojily Itálie, Lotyšsko, Rumunsko a Řecko. Tento projekt byl představen zúčastněným subjektům při příležitosti konání Fóra pro kontrolu vývozu dne 13. prosince 2018. Na konci roku 2018 mělo elektronické systémy udělování licencí zavedeno 13 členských států.

3.5 Skupina odborníků EU pro otázky zboží dvojího užití

V roce 2018 skupina odborníků EU pro otázky zboží dvojího užití při Společném výzkumném středisku (JRC) Komise a odborníci poskytnutí členskými státy nadále podporovali příslušné orgány, které požadovaly doporučení v souvislosti s posouzením konkrétních případů udělování licencí. Celkově bylo ve vykazovaném období vydáno deset technických doporučení týkajících se klasifikace zboží šesti příslušným orgánům.

3.6 Provádění a prosazování

DUCG provedla výměnu informací o provádění a prosazování kontrol. Podle dostupných údajů měla v roce 2018 síť EU pro kontrolu vývozu – složená ze zaměstnanců příslušných orgánů členských států a Komise – více než 300 zaměstnanců. V oblasti prosazování bylo v roce 2017 zaznamenáno 120 porušení předpisů o kontrole vývozu, přičemž vnitrostátní orgány činné v trestním řízení uložily 130 správních sankcí a 2 trestní sankce.

3.7 Budování kapacit

V roce 2017 pokračovalo Společné výzkumné středisko Komise ve spolupráci s americkým ministerstvem energetiky v pořádání série odborných seminářů a ve dnech 23.–24. května 2017 v ústředí Světové celní organizace v belgickém Bruselu uspořádalo 10. seminář. Akce se zúčastnili úředníci udělující licence a technici z příslušných orgánů, jakož i vývozci, akademická obec a výzkumné subjekty. K probíraným tématům patřily výzvy, které přináší provádění univerzálních kontrol, a problémy spojené s propojováním celních kódů a seznamů kontroly vývozu.

V roce 2018 podpořila skupina DUCG organizaci semináře *o budování kapacit EU „Inreach“* v italské Ispře ve dnech 6.–7. března 2018, který uspořádalo Společné výzkumné středisko Komise, a *technického semináře organizovaného společně s Národním úřadem jaderné bezpečnosti USA (NNSA)*, který se konal rovněž v Ispře ve dnech 18.–19. září 2018.

Společné výzkumné středisko Komise předložilo „Příručku pro kontrolu vývozu chemických látek“ (Export Control Handbook for Chemicals), která identifikuje srovnávací kódy chemických látek (kód ECCN, celní kód, číslo CAS a chemický název) podle různých obchodních předpisů EU.

3.8 Transparentnost a dialog s odvětvím a akademickou obcí

DUCG pomohla zorganizovat Fórum pro kontrolu vývozu, které proběhlo dne 13. prosince 2018 v Bruselu za účasti odvětvových sdružení, podniků z odvětví zboží dvojího užití a organizací občanské společnosti a jehož cílem bylo projednat provádění kontrol vývozu EU a legislativní postup modernizace kontrol vývozu EU. Komise a příslušné orgány byly v roce 2018 pořadateli nebo účastníky celkem více než 180 informačních akcí pro průmyslová odvětví.

DUCG rovněž připravila dokumentaci k podpoře provádění předpisů vývozci. Zejména „Souhrnná poznámka ke změně“ shrnuje pro informaci změny textu v kontrolním seznamu EU zavedené nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/1922.

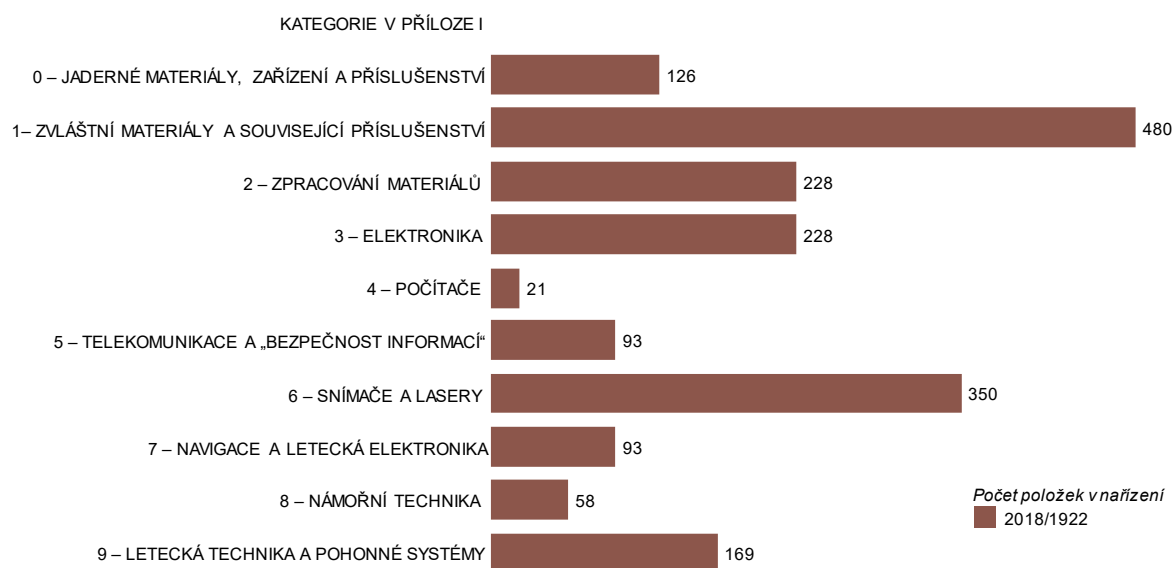
4. KONTROLA VÝVOZU EU – ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Je obtížné získat spolehlivé informace o celkovém vývozu zboží dvojího užití (včetně zboží dvojího užití neuvedeného na seznamu), neboť neexistuje odpovídajícím způsobem vymezené hospodářské odvětví. Komise a členské státy nicméně shromažďují údaje, které umožňují přibližné odhady vývozu zboží dvojího užití jednak na základě konkrétních údajů o udělování licencí získaných příslušnými orgány a jednak na základě statistik celních komodit, které

zahrnují zboží dvojího užití. Odhadované údaje o vývozu v roce 2017 jsou uvedeny níže. Je třeba poznamenat, že níže uvedené odhady nepokrývají služby a převody nemotných technologií související s obchodem se zbožím dvojího užití.

4.1 Obchod se zbožím dvojího užití v EU: zboží a místa určení

Nařízení se v roce 2018 vztahovalo v první řadě na vývoz přibližně 1 846 položek zboží dvojího užití uvedených v příloze I (kontrolní seznam EU) a zařazených do 10 kategorií (obrázek 1). Tyto položky dvojího užití se týkají přibližně 1 000 celních komodit, včetně chemických látek, kovů a nekovových minerálních výrobků, počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení, elektrických zařízení, strojů, vozidel a dopravních prostředků atd., které jsou zpravidla technologickou špičkou této velké, smíšené komoditní oblasti.

Obrázek 1: Počet položek dvojího užití uvedených v 10 kategoriích v příloze I po přijetí nařízení (EU) 2018/1922.

Statistické odhady relativního významu obchodu se zbožím dvojího užití naznačují, že vývoz zboží dvojího užití představuje přibližně 2,3 % celkového vývozu EU (uvnitř EU a mimo její území), a to v rámci široké „domény vývozu zboží dvojího užití“¹² celních komodit (obrázek 2).

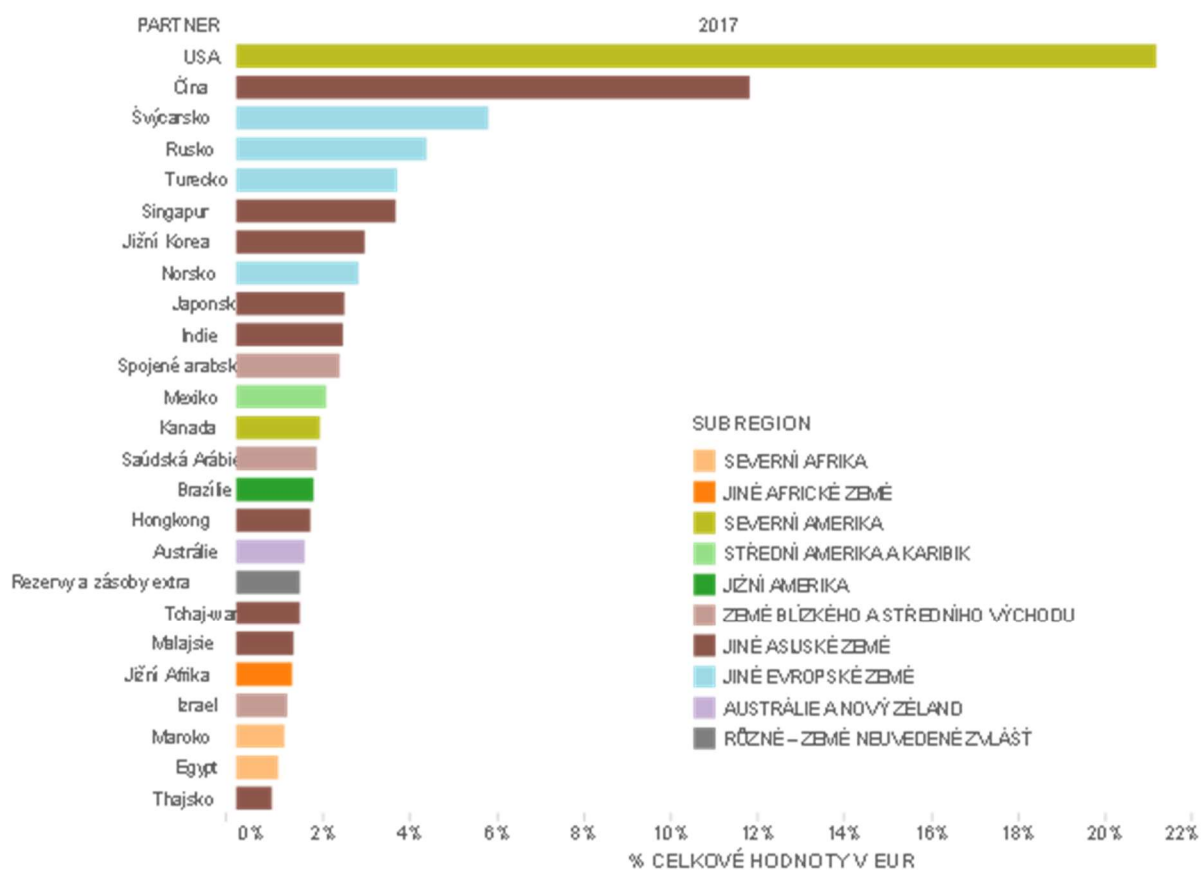
¹² Statistická metodika vypracovaná Společným výzkumným střediskem Komise využívá srovnávací tabulku vypracovanou GR TAXUD, která porovnává klasifikaci dvojího užití a celní kódy a údaje z databáze COMEXT, Eurostatu, jakož i údaje o udělování licencí. Pojem *doména vývozu zboží dvojího užití* označuje velký smíšený okruh komodit, mezi něž patří zboží dvojího užití. Obchod se zbožím dvojího užití probíhá v rámci tohoto okruhu komodit, ale není s ním totožný, jelikož zdaleka ne všechny komodity v doméně vývozu zboží dvojího užití jsou skutečně dvojího užití.

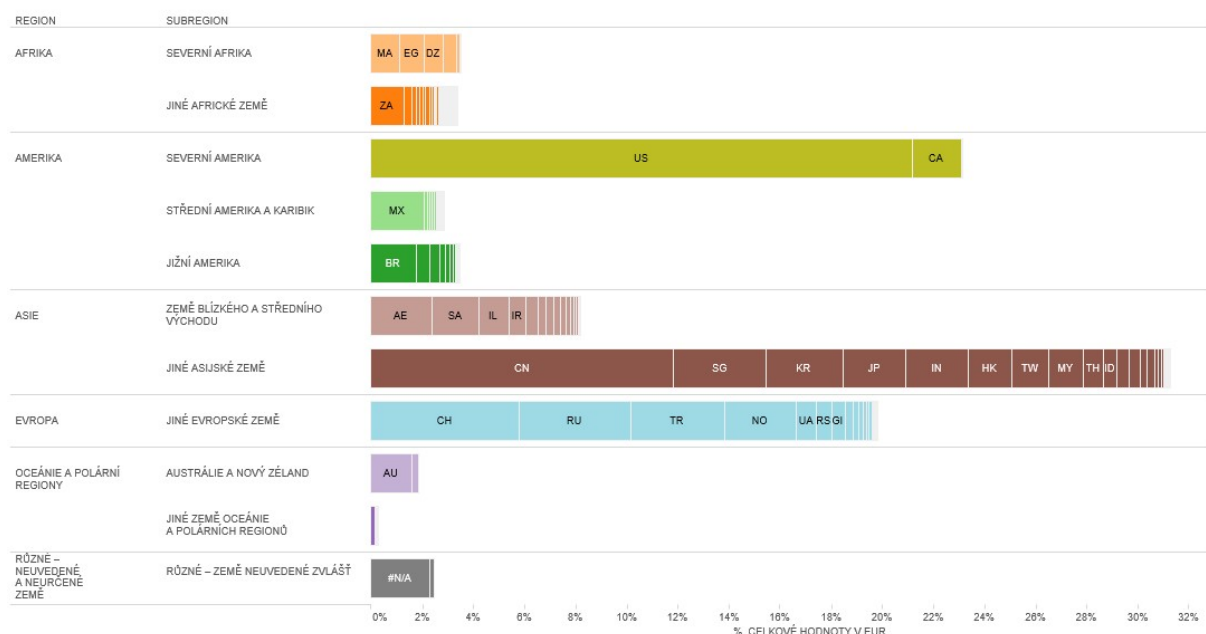
Obrázek 2: Statistické odhady vývozu zboží dvojího užití uvnitř EU a mimo její území.

Statistické odhady uvádějí také hlavní místa určení vývozu zboží a ukazují, že značná část vývozu zboží dvojího užití směřuje do zemí uvedených na seznamu všeobecných vývozních povolení Unie. Cílové země odrážejí strukturu vývozního trhu EU pro příslušné komodity, jakož i usnadnění obchodu podle všeobecných vývozních povolení EU (obrázky 3 a 4)¹³.

¹³ Kategorie „Rezervy a zásoby extra“ je vymezena jako dodávka zásob pro plavidla a letadla. Kategorie „Různé – země neuvedené extra“ zahrnuje země a území neuváděné v rámci obchodu se třetími zeměmi (tj. tyto kódy se obvykle používají pro zboží dodávané do zařízení na moři).

Obrázek 3: Odhady vývozu zboží dvojího užití v EU: hlavních 25 cílových zemí vývozu zboží dvojího užití a jejich subregionů v roce 2017.

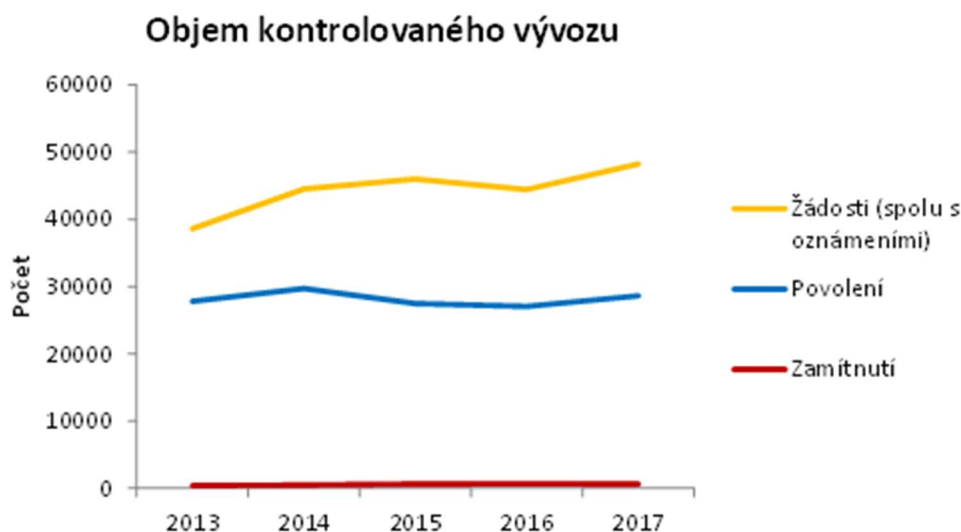

Obrázek 4: Odhady vývozu zboží dvojího užití v EU: cílové země podle regionů a subregionů v roce 2017.

4.2. Kontrola obchodu se zbožím dvojího užití v EU: žádosti, licence, zamítavá rozhodnutí

S ohledem na čl. 19 odst. 2, který stanoví, že „členské státy přijmou veškerá vhodná opatření, aby zavedly přímou spolupráci a výměnu informací mezi příslušnými orgány, aby se zvýšila účinnost režimu kontroly vývozu Společenství“, si skupina DUCG vyměnila údaje o udělování licencí, aby lépe porozuměla kontrolám vývozu a jejich hospodářskému účinku. Dále jsou uvedeny některé údaje shromážděné za vykazované období; je však třeba poznamenat, že ne všechny členské státy shromažďují všechny údaje. Níže uvedené informace tudíž představují přibližné odhady celkového množství a hodnoty v mezích daných údaji zpřístupněnými členskými státy.

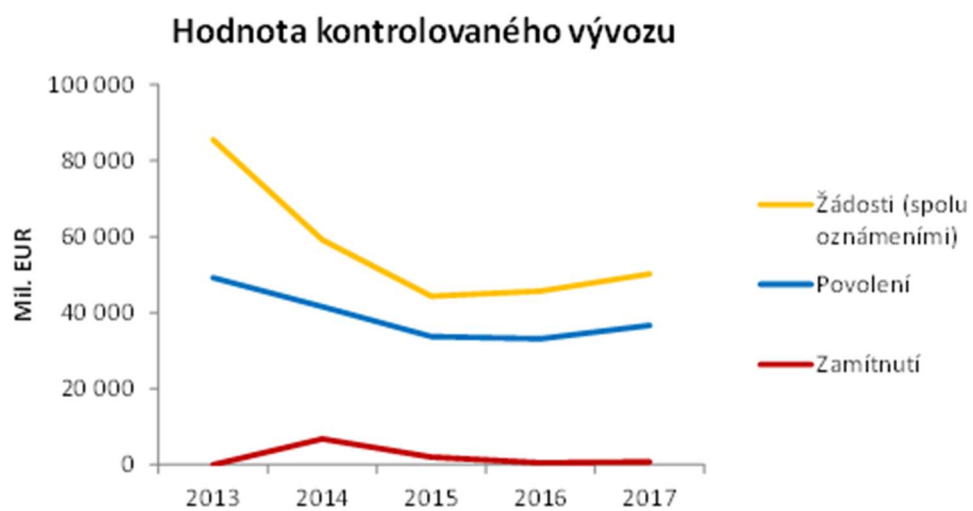
Celková hodnota¹⁴ žádostí dosáhla 50,2 miliardy EUR, a kontrolovaný vývoz zboží dvojího užití tudíž představoval 2,7 % celkového vývozu mimo EU. Povolený obchod se zbožím dvojího užití dosáhl 36,6 miliardy EUR a představoval 2,0 % celkového vývozu mimo EU, přičemž většina transakcí byla povolena v rámci individuálních licencí (v roce 2017 bylo vydáno přibližně 25 600 jednotlivých licencí) a souhrnných licencí (podle jejich hodnoty). Jen malá část vývozu byla skutečně zamítnuta: v roce 2017 bylo vydáno přibližně 631 zamítavých rozhodnutí, která představují zhruba 1,5 % hodnoty kontrolovaného vývozu zboží dvojího užití v uvedeném roce a 0,04 % celkového vývozu mimo EU.

Obrázek 5: Objem (počet) povolení a zamítavých rozhodnutí v letech 2013–2017¹⁵.

¹⁴ Tento údaj zahrnuje hodnotu týkající se žádostí o licence a oznámení v rámci všeobecných vývozních povolení.

¹⁵ Na obrázcích 5 a 6 zahrnují údaje pod názvem „žádosti“ všechny žádosti o licence včetně oznámení v rámci všeobecných vývozních povolení, a poskytují tak obraz „kontrolovaného vývozu“, tj. hodnoty vývozu mimo EU podléhajícího schválení. V případech, kdy nejsou k dispozici žádné údaje o žádostech, jsou v grafech k odhadu údajů o žádostech využity údaje o povoleních. Údaje s názvem „povolení“ se vztahují na vývoz zboží dvojího užití povolený v rámci individuálních a souhrnných licencí. Je třeba upozornit, že počet žádostí neodpovídá nutně součtu povolení a zamítavých rozhodnutí, jelikož určité žádosti mohly být zrušeny a některé žádosti nemusely být vyřízeny v průběhu téhož roku. Údaje s názvem „zamítnutí“ se vztahují na objem a hodnotu zamítnutého vývozu.

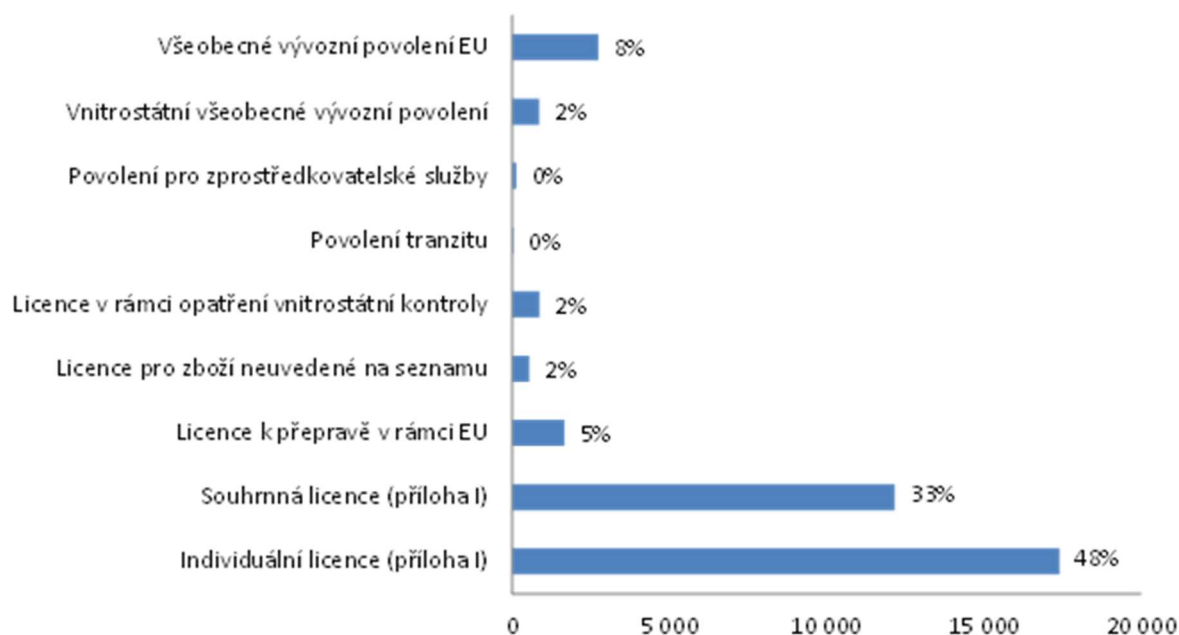
Obrázek 6: Hodnota povolení a zamítnutí v letech 2013–2017 (v mil. EUR)

Objem povoleného vývozu podle typu licence v roce 2017

Obrázek 7: Objem (počet) povolení za rok 2017 podle typů licencí

Hodnota povoleného vývozu podle typu licence v roce 2017

Obrázek 8: Hodnota povolení podle typů v roce 2017 (v mil. EUR)

5. Výkon přenesené pravomoci podle čl. 15 odst. 3 nařízení

Nařízení svěřuje Komisi pravomoc k provádění některých ustanovení uvedeného nařízení. Zejména čl. 15 odst. 3 stanoví, že „Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 23a, pokud jde o aktualizaci seznamu zboží dvojího užití stanoveného v příloze I. Aktualizace přílohy I se provádí v rozsahu stanoveném v odstavci 1 tohoto článku. Pokud se aktualizace přílohy I týká zboží dvojího užití, které je rovněž uvedeno v přílohách IIa až IIg nebo v příloze IV, odpovídajícím způsobem se změní tyto přílohy.“ Ustanovení čl. 23a odst. 2 dále vyžaduje, aby Komise vypracovala „zprávu o přenesené pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto pětiletého období“, a stanoví, že „přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o stejně dlouhá období, pokud Evropský parlament nebo Rada nevysloví proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období“.

Pravomoc přijímat výše uvedené akty v přenesené pravomoci byla vykonávána pravidelně a včas s cílem aktualizovat seznam zboží dvojího užití uvedený v příloze I nařízení (ES) č. 428/2009 v zájmu zajištění plného souladu s mezinárodními závazky v oblasti bezpečnosti, zaručení transparentnosti a udržení konkurenceschopnosti vývozců EU. V souladu s dotčeným nařízením vedla Komise v rámci přípravné činnosti odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni. Konkrétně byli zástupci Evropského parlamentu každý rok pozváni na zvláštní zasedání DUCG, během kterého byly představeny a vysvětleny klíčové změny kontrolního seznamu EU a byl projednán časový harmonogram roční aktualizace.

Poté, co v roce 2014 vstoupilo v platnost přenesení pravomoci, přijala Komise následujících pět aktů v přenesené pravomoci:

- nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1382/2014 ze dne 22. října 2014, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 428/2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití,
- nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/2420 ze dne 12. října 2015, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 428/2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití,
- nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1969 ze dne 12. září 2016, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 428/2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití,
- nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/2268 ze dne 26. září 2017, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 428/2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití,
- nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/1922 ze dne 10. října 2018, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 428/2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití.

6. ZÁVĚRY

Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby tuto zprávu vzaly na vědomí v kontextu řádného výkonu pravomocí přenesených na Komisi nařízením EU.